

Conferința Științifică Națională

VIAȚA COTIDIANĂ A ARADULUI DE-A LUNGUL TIMPULUI

Ediție dedicată comemorării a 100 de ani
de la trecerea în eternitate a lui
IOAN SLAVICI (1848-1925)

- Istorie
- Cultură
- Biserica și Școala
- Evoluție economică
- Societate
- Mentalități
- Moștenire literară
- Patrimoniu cultural

Lansare de carte

Acad. prof. univ. dr. Ioan Bolovan

„LUMILE” LUI IOAN SLAVICI

ÎNȚRE LOIALISMUL PROHABSBURGIC ȘI DEVOTAMENTUL NAȚIONAL.
CU DOSARELE INTEGRALE DE ANCHETARE A LUI IOAN SLAVICI

CAIET-PROGRAM

19 august 2025 | ora 10:00

Sala „Regele Ferdinand” | Primăria Municipiului Arad

Conferința Științifică Națională

VIAȚA COTIDIANĂ A ARADULUI DE-A LUNGUL TIMPULUI

Ediție dedicată comemorării a 100 de ani

de la trecerea în eternitate a lui

IOAN SLAVICI (1848-1925)

Arad, 19 august 2024

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ARAD

CENTRUL MUNICIPAL DE CULTURĂ ARAD

în colaborare cu

INSTITUȚIA PREFECTULUI – JUDEȚUL ARAD

ARHIEPISCOPIA ARADULUI

UNIVERSITATEA „AUREL VLAICU” ARAD

UNIVERSITATEA DE VEST „VASILE GOLDIȘ” DIN ARAD

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „A. D. XENOPOL” ARAD

COMPLEXUL MUZEAL ARAD

CENTRUL CULTURAL JUDEȚEAN ARAD

ASOCIAȚIA „ASTRA ARĂDEANĂ – 1863”

ASOCIAȚIA „ȘTEFAN CICIO-POP” ARAD

**SOCIETATEA DE ȘTIINȚE ISTORICE DIN ROMÂNIA –
FILIALA ARAD**

**UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA –
FILIALA „IOAN SLAVICI” ARAD**

**CENTRUL DE STUDII DE ISTORIE ȘI TEORIE LITERARĂ
„IOAN SLAVICI” ARAD**

COMITETUL DE ORGANIZARE

Ing. CĂLIN BIBART

Primar al Municipiului Arad

Dr. DANIELA PĂDUREAN-ANDREICA

Director executiv al Centrului Municipal de Cultură Arad

Dr. DORU SINACI

Asociația „ASTRA arădeană – 1863”, director al Centrului de Studii de Istorie și Teorie Literară „Ioan Slavici” Arad

Dr. SORIN BULBOACĂ

Manager al Complexului Muzeal Arad, conf. univ. dr., Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, președinte al Societății de Științe Istorice din România – Filiala Arad

IOANA ENGELHARDT

Manager al Centrului Cultural Județean Arad

IONEL BULBUC

Manager Biblioteca Județeană „A. D. Xenopol” Arad

GABRIELA-ADINA MARCO

Doctor în istorie, Complexul Muzeal Arad

IOANA NISTOR

Documentarist Biblioteca Județeană „A. D. Xenopol” Arad

Secretariat științific, grafică & DTP:
Gabriela-Adina Marco, Ioana Nistor

S E S I U N E F E S T I V Ă

**PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ARAD
SALA „REGELE FERDINAND”**

10.00-10.30 – Alocuțiuni în plen:

Î.P.S. Dr. TIMOTEI SEVICIU

Arhiepiscop al Aradului

Dr. GHEORGHE FALCĂ

Europarlamentar

Ing. CĂLIN BIBART

Primar al Municipiului Arad

Av. MIHAI PAȘCA

Prefect, Instituția Prefectului județul Arad

Jr. IUSTIN CIONCA

Președinte al Consiliului Județean Arad

Dr. TEODOR CILAN

Rector al Universității „Aurel Vlaicu” Arad

Dr. CORALIA COTORACI

Rector al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

IONEL BULBUC

Manager Biblioteca Județeană „A. D. Xenopol” Arad

Dr. SORIN BULBOACĂ

Manager al Complexului Muzeal Arad

Dr. DORU SINACI

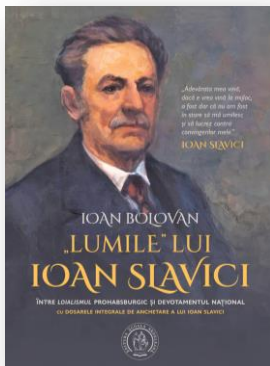
Asociația „ASTRA arădeană – 1863”

Centrul de Studii de Istorie și Teorie Literară „Ioan Slavici” Arad

LANSĂRI ȘI PREZENTĂRI DE CARTE

10.30-11.00 Ioan BOLOVAN, *„Lumile” lui Ioan Slavici. Între loialismul prohabsburgic și devotamentul național. Cu dosarele integrale de anchetare a lui Ioan Slavici*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2025.

Prezintă: Acad. prof. univ. dr. Ioan BOLOVAN

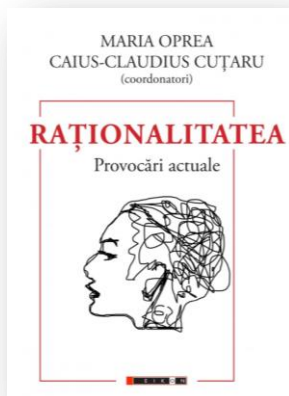
11.00-11.10 Doru SINACI, Sorin BULBOACĂ (coord.), *Administrație românească arădeană. Studii și comunicări din Banat-Crișana*, vol. XIX, Arad, „Vasile Goldiș” University Press, 2025.

Prezintă: Dr. Doru SINACI

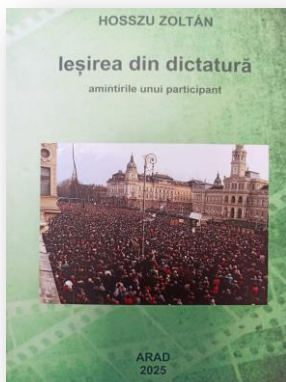
11.10-11.20 *Raționalitatea: provocări actuale*, coordonatori: Maria OPREA, Claius-Claudius CUȚARU – Societatea Arădeană de Filosofie (S.A.F.), București, Editura Eikon, 2025.

Prezintă: Conf. univ. dr. Maria OPREA, Prof. univ. dr. Ioan BIRIȘ
Societatea Arădeană de Filosofie (S.A.F.)

11.20-11.30 HOSSZU Zoltan, *Ieșirea din dictatură (amintirile unui participant)*, Arad, Editura Gutenberg Univers, 2025.

Prezintă: FEKETE Károly, Asociația „Kölcsey” din Arad

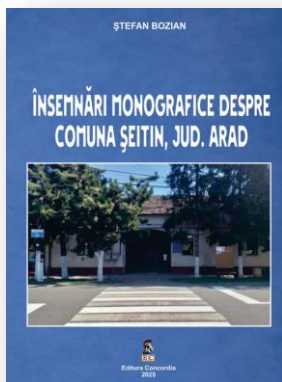
11.30-11.40 Anton ILICA, *Oglinzi interioare: gânduri trăite*, Arad, Editura Gutenberg Univers, 2025.

Prezintă: Prof. Florica R. CÂNDEA

11.40-11.50 Ștefan BOZIAN, *Însemnări monografice despre comuna Șeitin, jud. Arad*, Arad, Editura Concordia, 2025.

Prezintă: Dr. Doru SINACI

11.50-12.00 – Pauză de cafea.

SECȚIUNEA 1. ISTORIE, CULTURĂ ȘI MEMORIE COLECTIVĂ: PERSPECTIVE ASUPRA SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI

Primăria Municipiului Arad
Sala „Regele Ferdinand”

Moderatori:

Conf. univ. dr. CS II Marius EPPEL

Dr. Rodica COLTA

**12.00-12.15 Dr. Stelean-Ioan BOIA, Societatea de Științe
Istorice din România – Filiala Arad**

*Viața cotidiană a așezării bănățene Lipova între
medievalitate și modernitate (secolele XVI - XIX)*

**12.15-12.30 Conf. univ. dr. CS II Marius EPPEL, Universitatea
Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie, Școala
doctorală „Studii de Populație și Istoria Minorităților”**

Vasile Mangra și Ioan Slavici

**12.30-12.45 Dr. Doru SINACI, Asociația „ASTRA arădeană –
1863”, director al Centrului de Studii de Istorie și Teorie
Literară „Ioan Slavici” Arad**

*Strategia geopolitică a românilor la sfârșitul secolului al XIX-
lea în viziunea lui Ioan Slavici*

**12.45-13.00 Drd. Ioana NISTOR, Universitatea Babeș-Bolyai,
Facultatea de Istorie și Filosofie, Școala doctorală Studii de
Populație și Istoria Minorităților; Biblioteca Județeană
„Alexandru D. Xenopol” Arad**

*„Calea culturii celei adevărate”: „Regulament pentru
înființarea de biblioteci populare” sub păstoria episcopului
Ioan Mețianu (1890)*

**13.00-13.15 Dr. Lucian PETRAȘ, Serviciul Județean Arad al
Arhivelor Naționale**

*Aspecte din activitatea congregației comitatului Arad 1897-
1916*

13.15-13.30 Prof. univ. dr. Teodor PĂTRĂUȚĂ

Revigorarea vieții culturale arădene la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX

13.30-13.45 Prof. univ. dr. Marius-Ioan GREC, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, Centrul de Studii Iudaice „Academician Nicolae Cajal”

80 de ani de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial (1939-1945) – Comunitatea arădeană solidară cu deportații. Studiu de caz: deportații copii (1945)

13.45-14.00 Prof. dr. Constantin SCURTU, muzeograf, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”- Filiala Constanța și reprezentant al Asociației Culturale „Astra Dobrogeana”
Controlul Marilor Puteri la Gurile Dunării la jumătatea secolului al XIX-lea

14.00-14.15 Dr. Rodica COLTA, Centrul Cultural Județean Arad
Schimbări în practicile alimentare arădene în anii de comunism

Ipostaze ale Aradului de-a lungul timpului.

Sursa: Biblioteca Județeană „A. D. Xenopol” Arad și Complexul Muzeal Arad

14.15-14.30 Participanții în dialog. Q&A

SECȚIUNEA 2. IOAN SLAVICI – IDENTITATE, CREAȚIE ȘI POSTERITATE

Primăria Municipiului Arad
Sala „Regina Maria”

Moderatori:

Prof. univ. dr. Anton ILICA

Drd. Melinda Gabriela KERESZTES

**12.00-12.15 Prof. univ. dr. Anton ILICA, Uniunea Ziariștilor
Profesioniști din România, Filiala „Ioan Slavici” Arad**
*Ioan Slavici – „fratele de dincolo” din constelația românească
a exploziei de genii naționale*

**12.15-12.30 Drd. Melinda Gabriela KERESZTES, Școala
doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”, Facultatea de Istorie
și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, prof.
Liceul Tehnologic „Aurel Vlaicu” Arad**
*Elevul Ioan Slavici în contextul reformelor educaționale din
Arad: între memorialistică și izvoare istorice*

**12.30-12.45 Ionel BULBUC, manager Biblioteca Județeană
„Alexandru D. Xenopol” Arad**
Românii lui Slavici: din rostul satului și al neamului

**12.45-13.00 Prof. Valeriu ILICA, Societatea de Științe Istorice
din România – Filiala Arad**
*Talentul ți-e dat. Meșteșugul scrisului se învață – Slavici,
Eminescu, Caragiale*

**13.00-13.15 Prof. Florica R. CÂNDEA, Uniunea Ziariștilor
Profesioniști din România, Filiala „Ioan Slavici” Arad**
*De la „Novele din popor”, la gnomii și glose populare
(Tălmăciri în discurs metaforic necalofilic)*

13.15-13.30 Prof. Marcel PRIESCU, Primăria comunei Șiria
Ioan Slavici și vatra șiriană

**13.30-13.45 Prof. Carina A. BABA, Liceul Special „Sfânta Maria”
Arad**

Ioan Slavici și lumea spirituală a satului românesc din Ardeal

13.45-14.00 Drd. Mihaela Livia GULEȘ, Universitatea de Vest Timișoara, Școala Doctorală de Științe Umaniste

Lică Sămădăul – prototipul influencerului din opera lui Slavici avant la lettre

14.00-14.15 Prof. Lucia BIBART, Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol” Arad

Ioan Slavici în memoria urmașilor săi

Ioan Slavici și familia. Biroul de lucru al scriitorului Ioan Slavici.

Sursa: Complexul Muzeal Arad – Muzeul Memorial „Ioan Slavici și Emil Monția” Șiria

14.15-14.30 Participanții în dialog. Q&A

SECȚIUNEA 3. IDENTITATE ȘI DESTIN NAȚIONAL: OAMENI, OBICEIURI ȘI MEMORIE ISTORICĂ

Instituția Prefectului – Județul Arad
Sala Rotonda

Moderatori:

Dr. Gabriela-Adina MARCO

Prof. Ioan TULEU

12.00-12.15 Drd. Adrian Gh. ISCRU, Universitatea din Oradea,
Școala Doctorală de Istorie

Principatele Române Unite, Domnitorul Cuza, idealul național și românii din teritoriile, vremelnice, ocupate

12.15-12.30 Prof. dr. Paul KRIZNER, Școala Gimnazială
Grăniceri

Petru Moleriu Câmpeanu, un otlăcan mai puțin cunoscut

12.30-12.45 Prof. dr. Marian GHEORGHE, Colectivul
monografic Arad

Nupțialitatea în orașul Arad la sfârșitul secolului al XIX-lea: între căsătoriile endogame etnice și exogame confesionale

12.45-13.00 Drd. Amalia-Diana BARBĂ, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie, Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”

Râul Mureș. Funcție actanțială și rol antropologic în romanul „Mara” de Ioan Slavici

13.00-13.15 Conf. univ. dr. Mihai HANDARIC, Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Facultatea de Științe Umaniste și Sociale, Secția de Teologie Penticostală Didactică

Rolul episcopului Grigorie Comșa în evoluția Bisericii Ortodoxe din Arad după Marea Unire

13.15-13.30 Dr. Gabriela-Adina MARCO, Complexul Muzeal Arad
Preparate dulci și obiceiuri culinare la nunțile de odinioară din Nădlac

13.30-13.45 Ing. Puiu Emilian VALEA, Societatea Numismatică Română – Secția Arad

Eroul de la Păuliș - Căpitanul Ioan Fătu, decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” cl. III-a

13.45-14.00 Prof. Ioan TULEU, Societatea de Științe Istorice din România – Filiala Arad

Cultură și propagandă de partid la Arad în perioada comunistă

14.00-14.15 Dr. Irina Ionela POP, Societatea de Științe Istorice din România – Filiala Arad

Semnificația și funcția muzeelor în dezvoltarea branding-ului de oraș. Bune practici pentru Arad

14.15-14.30 Participanții în dialog. Q&A

Concluziile Conferinței Științifice Naționale

VIATA COTIDIANĂ A ARADULUI DE-A LUNGUL TIMPULUI

***Ediție dedicată comemorării a 100 de ani
de la trecerea în eternitate a lui
IOAN SLAVICI (1848-1925)***

14.30 – Prânz festiv.

Conferința Științifică Națională

VIAȚA COTIDIANĂ A ARADULUI DE-A LUNGUL TIMPULUI

Ediție dedicată comemorării a 100 de ani
de la trecerea în eternitate a lui
IOAN SLAVICI (1848–1925)

- Istorie
- Cultură
- Biserica și Școala
- Evoluție economică
- Societate
- Mentalități
- Moștenire literară
- Patrimoniu cultural

Lansare de carte

Acad. prof. univ. dr. Ioan Bolovan

„LUMILE” LUI IOAN SLAVICI

ÎNȚRE LOIALISMUL PROHABSBURGIC ȘI DEVOTAMENTUL NAȚIONAL.
CU DOSARELE INTEGRALE DE ANCHETARE A LUI IOAN SLAVICI

19 august 2025 | ora 10:00

Sala „Regele Ferdinand” | Primăria Municipiului Arad

